

Eindsymposium Competentieprognosestudie Retail

27 oktober 2022

HOGESCHOOL

ESF
INVESTEERT IN
JOUW TOEKOMST

Vlaanderen
is werk

Programma

- 14.30u: **verwelkoming**
- 14.45u: voorstelling van het onderzoek en de **conclusies**
- 15.30u: keynote **Cis Scherpereel**, groeistrateeg en e-commerce specialist Mex United
- 16.15u: keynote **Luc Ardies**, algemeen directeur UNIZO Winkelraad en voorzitter PMO
- 17.00u: **afsluiting** en netwerkmoment

Projectteam

Evi Knuts

Onderzoekshoofd Innovatief Ondernemen

Hermien Raedts

Onderzoeker Retailinnovatie en lector

Bart Persoons

Manager PMO

Eva Mertens

Onderzoeker Innovatieve HR en lector

Luc Ardies

Algemeen directeur UNIZO Winkelraad en Voorzitter PMO

Vanessa Abbeel

Opleidingscoördinator en key account opleidingen werkzoekenden

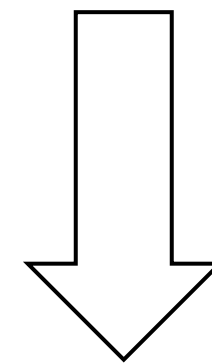

Voorstelling van het onderzoek en de conclusies

Onderzoeksvraag en doelstellingen

- **Voorspellen** van toekomstige **competentienoden**
- In kaart brengen huidige opleidings- en onderwijsaanbod

- **Afstemming** opleidings- en onderwijsaanbod op toekomstige competentienoden
- **Bedrijven stimuleren** om met de verzamelde kennis aan de slag te gaan

Aanpak

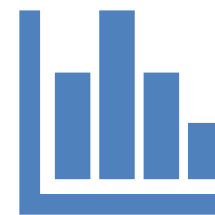
1

Vooronderzoek

Desk research
Verkennde workshop
Bedrijfsbezoeken
Klankbordgroepen

2

Analyse

Bevraging
Analyse opleidingsaanbod

3

Besluitvorming

Aanbevelingen
Actieplan

Desk research

Trends

- Digitalisering
- Automatisering
- Datagedreven ondernemen
- Klantbeleving & personalisatie
- Duurzaamheid

Desk research

Jobs in retail

- Specialist vs generalist
- Flexibilisering
- Perceptie van beroepsimago
- Personeelsverloop
- Krappe arbeidsmarkt

- Impact op vereiste competenties v/e retailmedewerker
- HR-beleid: employer branding & employability
- Actieve loopbanen

Toekomstige rollen

Rol 1: de persoon die op de winkelvloer aanwezig is, het nauwst **in contact staat met de klant**, fungeert als eerste aanspreekpunt

---

Rol 2: de persoon die actief is **achter de schermen** van de winkel en instaat voor de vlotte dagelijkse werking van de winkel

---

Rol 3: de persoon die de **leidinggevende taken** op zich neemt, zorgt voor de aansturing van het team, lange termijn focus hanteert, strategie van de winkel uitwerkt en opvolgt

Verkennde workshop

- ✓ Soft skills & attitude > domeinexpertise
- ✓ Stages / werkplekieren
- ✓ Klassieke competenties
- ✓ Leervermogen
- ✓ Self management
- ✓ Te weinig aandacht voor soft skills.

Bedrijfsbezoeken / diepte-interviews

- Eensgezindheid over rol 1 & 3:
  - Rol 1: Communicatieve vaardigheden, flexibiliteit, initiatiefname, klantgerichtheid, samenwerken, productkennis, digitale vaardigheden
  - Rol 3: Leadership, coaching, organisatiebetrokkenheid, communicatieve vaardigheden, leervermogen, planning en organisatie
- Rol 2 wordt divers ingevuld:
  - Logistiek / magazijnbeheer
  - Administratieve functie
  - Social media
  - Aankoop en marketing

Carrefour
market

 intratuin

 AUVA

Blabloom
duurzame conceptstore voor het hele gezin

 jbc

ANNA POPS

Klankbordgroepen

- Ondernemers aan het woord (3 groepen)
  - Zelfbediening / Bediening / Geholpen zelfbediening

- Facilitator : Professor Gino Van Ossel

- Belangrijke inzichten /conclusies:

- ❖ De digitalisering zal het traditionele verschil tussen zelfstandigen en ketens nog meer op scherp stellen. Ketens werken op efficiëntie en zelfstandige handelaars zullen nog meer inzetten op toegevoegde waarde
- ❖ De toekomst van de zelfstandige handel is niet eenduidig. Enerzijds is de verwachting dat een aantal winkels zal verdwijnen. Anderzijds blaken de deelnemers aan de klankbordsessies van vertrouwen en hebben zij een duidelijke visie op hun toekomst.

Klankbordgroepen

- ❖ Dit vertaalt zich in een toekomstvisie op de winkelmedewerker in de zelfstandige handel.

“We verwachten een significante verschuiving naar meer complexe taken met een hogere toegevoegde waarde”.

- ❖ Het betekent dan ook een toenemend belang van **competenties** die gericht zijn op de interactie met klanten, het omgaan met digitale hulpmiddelen, analytisch vermogen en commercieel inzicht.

De winkelmedewerker van morgen is flexibel, gaat voluit de interactie met de klant aan, gaat vlot om met digitale middelen en kan goed om met verandering (veerkracht!).

Klankbordgroepen

De **grootste** uitdaging voor deze succesvolle winkels ?

“voldoende medewerkers vinden met het juiste profiel “

Kwantitatieve bevraging

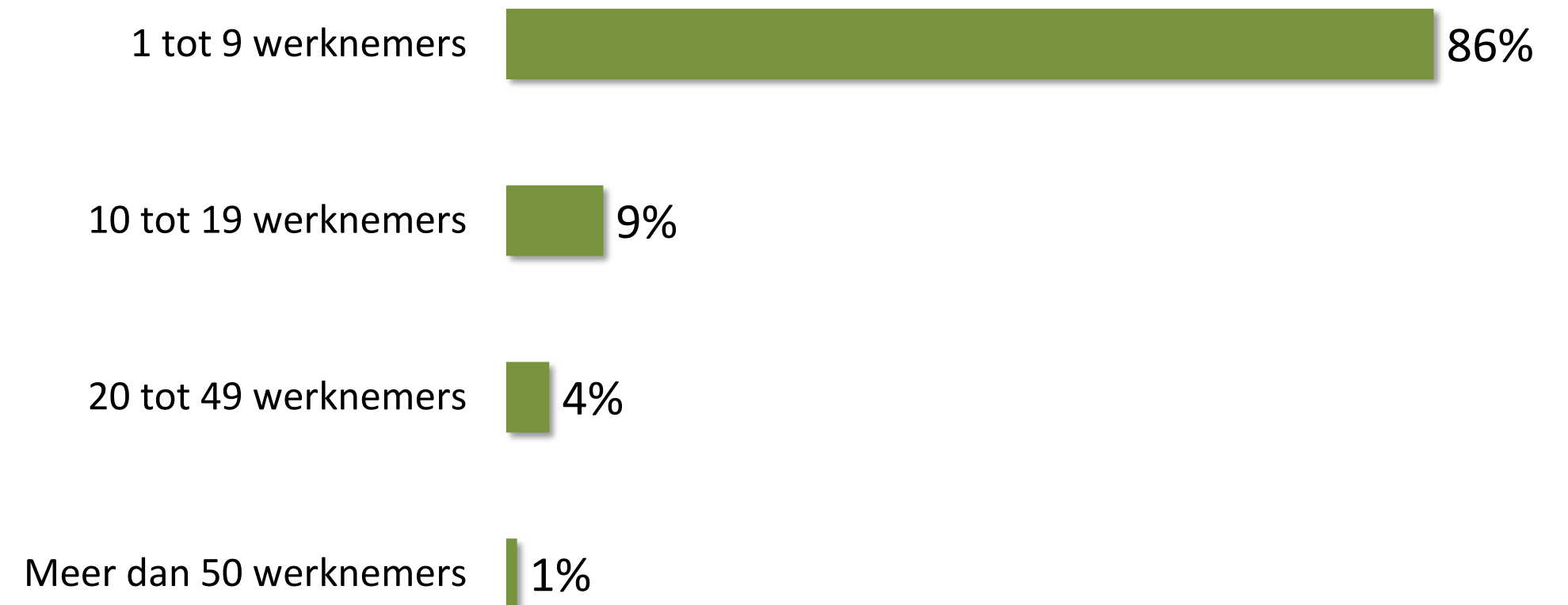
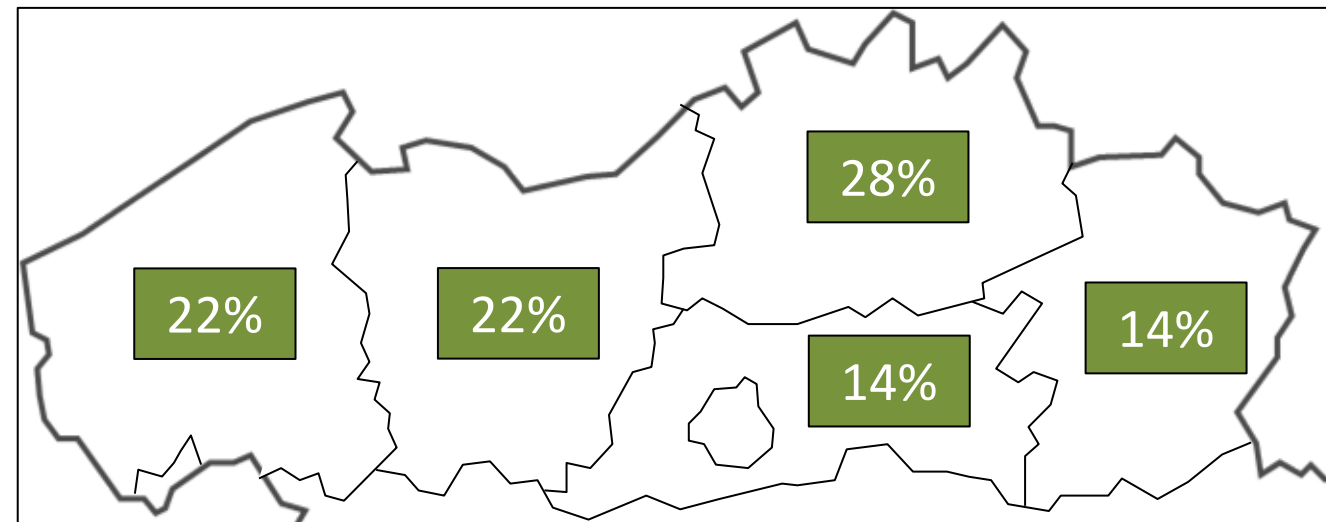

Doelgroep & inhoud

- Retailers in **Vlaanderen** met **WN** in dienst
- Bevraging omtrent **competentie-** en **opleidingsnoden** van hun medewerkers
- Online bevraging via e-mailuitnodiging op basis van databestand
- Looptijd: 24 mei t.e.m. 13 juni 2022
- 2 herinneringsmails naar non-responders
- 232 deelnemers

Representatieve steekproef op vlak van provincie en aantal medewerkers

Basis: n=232

De bekomen steekproef werd gewogen op provincie en aantal werknemers volgens de cijfers van StatBel 2020 ([be.STAT \(fgov.be\)](https://www.statbel.fgov.be)).

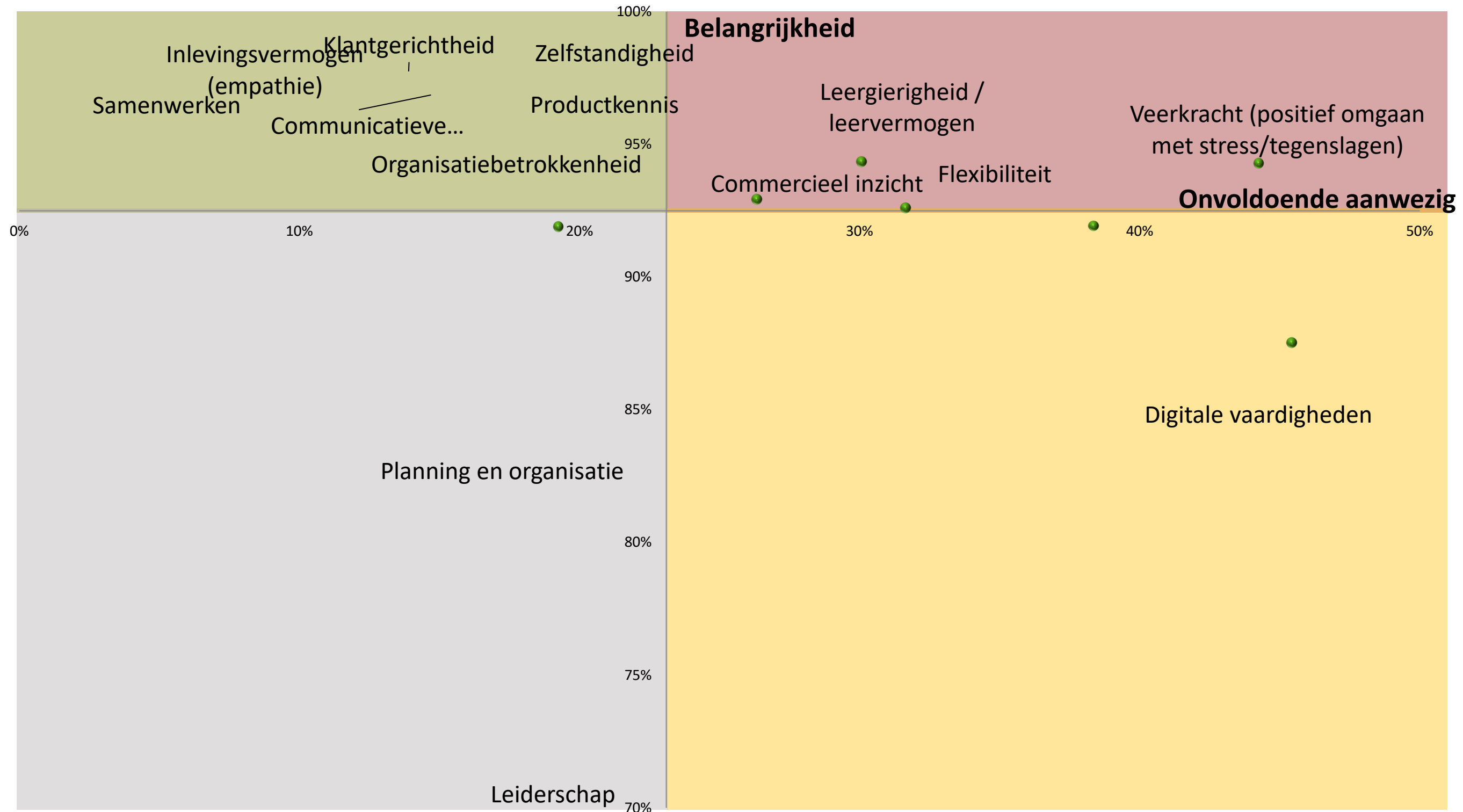
Profiel van de respondent

Sterkst vertegenwoordigde **sectoren**:

- 35% textiel, schoenen en accessoires
- 21% voeding en genotsmiddelen
- 90% is **zaakvoerder**
- 80% beschikt over één **fysieke** winkel
- 66% beschikt over een **webshop**

Retail-gerelateerde competenties: belangrijkheid en tekort bij medewerkers binnen 2 jaar

Basis: alle respondenten (N=232)

Retail-gerelateerde competenties: belangrijkheid en tekort bij medewerkers binnen 2 jaar

Leergierigheid /
leervermogen

Veerkracht (positief omgaan
met stress/tegenslagen)

Commercieel inzicht

Flexibiliteit

Vereiste competenties per rol

Rol 1:

op de winkelvloer

1. Klantgerichtheid
2. Productkennis
3. Communicatieve vaardigheden
4. Inlevingsvermogen (empathie)
5. Initiatiefname

Rol 2

achter de schermen

1. Zelfstandigheid
2. Planning en organisatie
3. Digitale vaardigheden
4. Nauwgezetheid
5. Productkennis

Rol 3

leidinggevende & strategie

1. Leiderschap
2. Planning en organisatie
3. Commercieel inzicht
4. Positieve ingesteldheid
5. Communicatieve vaardigheden

Analyse opleidingsaanbod

**Scope
Vlaanderen**

- Kennisinstellingen (secundair en hoger onderwijs, levenslang leren)
- Werkveld
- Best practice buitenland

Focus op:

- ✓ Rechtstreekse link met retailsector
- ✓ Opleiding werd effectief aangeboden in 2021-2022 en / of in 2022-2023

Analyse opleidingsaanbod

**Buitenlandse
best practices**

MBO: Blueschool (NL)

Blue school combineert leren, werken en delen van kennis. Het klaslokaal is één van de Jeans Centre filialen. Het gaat om een 3-jarige opleiding die leidt tot het diploma manager retail.

Aanvullende cases: zie eindrapportering.

Overzicht cruciale competenties voor de toekomst en opleidingen

Secundair onderwijs Niveau 4	Graduaat Niveau 5	Professionele bachelor Niveau 6	Master Niveau 7	Ma-na- ma	VDAB / Syntra	PMO
------------------------------------	----------------------	---------------------------------------	--------------------	--------------	------------------	-----

Veerkracht

**Flexibiliteit /
aanpassingsverm
ogen**

**Commercieel
inzicht**

**Leergierigheid /
leervermogen**

Legende:

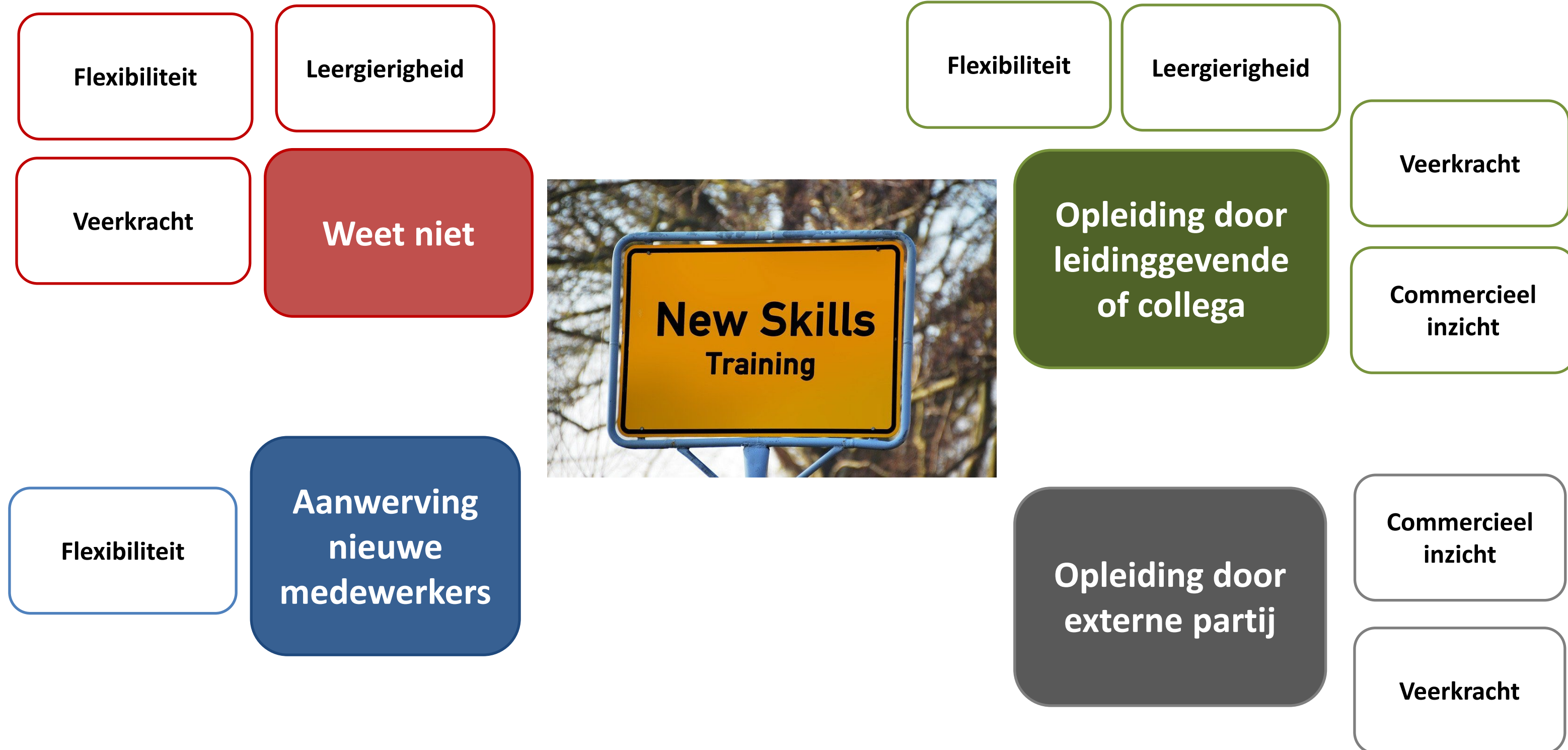
Competentie is vandaag reeds sterk aanwezig in de opleidingen

Competentie is vandaag in zekere mate aanwezig in de opleidingen

Competentie is vandaag niet sterk aanwezig in de opleidingen

Hoe competenties versterken?

Hoe aan de slag met de inzichten?

SMART-actieplan

- ✓ Verslag van de evoluties van de competentienoden
- ✓ SMART-actieplan op basis van competentieprognose
- ✓ Doel: versterken competenties toekomst
- ✓ Engagementsverklaring partners actieplan

Interesse in bijkomende informatie over het onderzoek?

Contacteer ons gerust!

Eva Mertens

Onderzoeker Innovatieve HR en lector

eva.mertens@pxl.be

Hermien Raedts

Onderzoeker Retailinnovatie en lector

hermien.raedts@pxl.be

Bart Persoons

Manager PMO

bart.persoons@pmovzw.be

ESF

INVESTEERT IN
JOUW TOEKOMST

Europese Unie

Vlaanderen
is werk